

DAVID HOCKNEY'İN SANATINDA ANA BAŞLIKLAR

Baybora Temel*

ÖZET

Bu makalede, İngiliz sanatçı David Hockney'in, batı resim sanatının son 50 yıllık süreci içerisinde ürettiği, resimleri incelenerek, teknik, konu ve özgünlük açılarından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bilindiği gibi Hockney, 1960'lar Pop sanatının önemli isimlerinden birisi olarak kabul edilir. 1962'de Royal College of Art'tan üstün başarı ve altın madalya ile mezun olan sanatçı, ardından Los Angeles'a bir ziyarette bulunmuş ve sonrasında Londra ve bu şehir arasında gidip gelmeye başlamıştır. Bu yıllarda uluslararası resim piyasasında da görünür olmaya başlayan sanatçının, fark edilirliliğini sağlayan ilk çalışması 1966 tarihli *Beverly Hills'li Evkadını* (Beverly Hills Housewife) isimli resmidir. Ona popülerliğini kazandıran ve sanat dünyasının ilgisini onun üzerine toplayan çalışması ise 1967 tarihinde yaptığı *Büyük Sıçrama* (A Bigger Splash) isimli resmi olmuştur. Süreç içerisinde, çeşitli akım ve tekniklerden etkilenecek ürettiği farklı üsluptaki resimleri adeta otobiyografisi niteliğindedir.

Anahtar Sözcükler: Pop art, İngiliz Manzara Resmi, Büyük Sıçrama

MAIN TOPICS IN DAVID HOCKNEY'S ART

ABSTRACT

This article explores the artistic significance of David Hockney's works produced in a time span of 50 years in terms of technique, theme and originality/authenticity. As it is widely known, Hockney is considered as one of the prominent figures in 1960's Pop Art movement. After graduating from the Royal College of Art in 1962, receiving the Gold Medal, he goes to Los Angeles and following this first visit, he continuously travels back and forth between this city and London. His *Beverly Hills Housewife*, dated 1966 is the first of his works which brings him visibility in the international art market. The painting that increases his popularity and draws the attention of the art world to his works is his *A Bigger Splash*, dated 1967. The range of his oeuvre comprising a variety of styles and bearing the influence of different art movements and techniques qualifies almost as a form of autobiography.

Key Words: Pop art, British Landscapes, A Bigger Splash

* Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü, bayboratemel@hotmail.com

GİRİŞ

David Hockney ismi, batı sanatı tarihi kitaplarında kendisine sıkça yer bulmuş fakat ülkemizde bugüne kadar sadece bir pop sanatçısı olarak telaffuz edilmiştir. Türkçe yayımlanmış olan alan kaynaklarında, onunla ilgili bilgi ve eleştiriler oldukça yetersizdir.

David Hockney, ilk dönem resimlerinin önemli model ve konularından biri olan Kenneth ve Laura Hockney'in 5 çocuğundan 4'üncüsü olarak, 9 Temmuz 1937'de Bradford Yorkshire'da doğmuş, 1953 ve 1957 yılları arasında Bradford School of Art'da, Norman Stevens, David Oxtoby and John Loker gibi sanatçılarla birlikte eğitim görmüştür. 1959 yılında Royal College of Art'a kabul edilen sanatçı, R.B. Kitaj, Derek Boshier, Allen Jones, Peter Phillips ve Patrick Caulfield gibi isimlerle çalışma fırsatı yakalamasının ardından 1962'de bu okuldan dereceyle mezun olmuştur.

Öğrencilik yıllarında Tate London Galeri'de ziyaret ettiği kapsamlı Picasso sergisi, kendi sözleriyle, onu en çok etkileyen sanat olaylarından bir tanesidir. 1963 yılında John Kasmin Galeri'de ilk kişisel sergisini açan sanatçı, aynı yıl New York'a gitmiş ve dönemin önemli sanatçıları Andy Warhol, Dennis Hopper ve Metropolitan Müzesi 20. yy sanatı küratörü Henry Geldzahler ile tanışmıştır. Sanatçının Amerikan günlük yaşamını kendisine konu olarak edinmesi, 1964 kışında ziyaret ettiği Los Angeles şehrindeki izlenimleriyle başlar.

1965 yılında University of Colorado'da atölye eğitimi vermeye başlayan sanatçı, eğitim döneminin kapanmasıyla Los Angeles'a bir ziyarette daha bulunur ve burada Litografiler yapar. 1966 yılında The University of California at Los Angeles (UCLA)'da desen dersleri vermeye başlar ve burada resimlerinin ana figürlerinden birisi olacak olan, sevgilisi Peter Schlesinger ile tanışır. Aynı yıl, önemli çalışmalarından birisi olan ve Amerikalı fotoğraf sanatçısı Betty Freeman'ı resmettiği *Beverly Hills Housewife* isimli resmini tamamlar.

1967 yılında bir diğer California üniversitesi olan Berkeley'de sanat eğitimi vermeye başlayan sanatçı aynı yıl *A Bigger Splash* isimli eserini tamamlamıştır. Bu yılı, David Hockney için, önemli kılan bir diğer şey ise 35 mm'lik bir fotoğraf makinesi satın almasıdır. Keza sanatçı, yapacağı resimlerin eskizlerinde çektiği fotoğraflardan çokça yararlanacaktır.

Hockney, on yıllık sanat serüvenini kapsayan ilk retrospektif sergisini ise 1970 yılında, Londra'daki Whitechapel Sanat Galerisi'nde açar. Aynı yıl, içerisinde yanlımsalı boşluklarıyla, sürrealist göndermeler barındıran ve sevgilisi ile beraber, arkadaşı Ossie Clark'ın da portrelerini resmettiği serilerine başlar. 1973 yılında Picasso'nun ölmesi üzerine ona duyduğu hayranlığı farklı teknik ve malzemeler kullanarak resmeder. 1976 yılında tamamıyla fotoğraflar üzerinden çalışmaya başlayan sanatçı, aynı yıl *David Hockney by David Hockney* isimli otobiyografik kitabını yayımlar.

1982 yılında Los Angeles da kübizme göndermeler yapan polaroid fotoğraflardan üretilmiş büyük ebatlı, çok parçalı foto kolajlar üretmeye başlayan sanatçı, *Drawing With A Camera* adını koyduğu 150 resimden oluşan sergisini New York'ta açar. 1986 yılında ilk el

yapımı yazıcı çıktılarını almaya başlayan sanatçı, işlerinde yararlandığı araçlar arasına renkli yazıcıyı da dâhil etmiştir. Aynı yıl Kraliyet Sanat Akademisine 'Denk Üye' olarak seçilir. 1988 yılında ikinci retrospektif sergisini, Los Angeles Sanat Müzesi'nde açan sanatçı, aynı serginin New York Metropolitan Sanat Müzesi ve ardından Tate Galeri Londra'da yapılması planlanmış olmasına karşın İngiltere parlamentosunda eşcinsellik karşıtı bir yasa çıkarılması yönünde teklif verilmesini protesto etmek amacıyla Tate Galeri'deki sergisini, iptal ettirmiştir.

1990 yılına gelinceye kadar arkadaşlarının küçük ebatlı, yağlı boya portrelerini yapan sanatçı, aynı yıl içerisinde ilk dijital resimlerini bilgisayar ortamında üretmiş ve renkli lazer çıktılar olarak sergilemiştir. 1990'dan sonra operalar için sahne ve görüntü tasarımları da yapan sanatçı, bu üretimlerinin de etkisi ve boşluk-renk kaygılarıyla yarı-soyut resimler yapmaya başlamıştır. Ardından iki boyutlu yüzeyde üç boyut etkisi arayan ve arkadaşlarını model alan, büyük ebatlı asamblajlar üretmiştir. 1997 yılında İngiltere Kraliçesi tarafından onur nişanıyla ödüllendirilen sanatçı, Los Angeles'i tekrar ziyaretinin ardından, büyük ebatlı ve zengin paletle sahip, fovist tarzda manzara resimleri yapmaya başlamıştır. Bu yıllarda, Yorkshire manzaralarına da yönelmiş, en önemlisi de 60 küçük tuvalden oluşan büyük ebatlı *Grand Canyon* resmini tamamlamıştır. Ardından, 60 büyük ebatlı tuvalden oluşan *A Closer Grand Canyon* isimli çalışmasıyla büyük ses getirir. Bu çalışmasını özel kılan ise daha önceki üretimlerinin aksine, bu resminde, fotoğraf görüntüsünden değil birebir çizdiği eskizlerinden yararlanmış olmasıdır.

1999 yılında, Londra Ulusal Galeri'de açılan Ingres sergisi, Hockney'i, büyük ustaların figür ve doğa çizimlerinde camera lucida'yı kullanmış olabilecekleri fikrine yönelmiş ve onu bu alet ile ilgili araştırmalara sevk etmiştir. Hockney, bu araştırmalarının sonucunda büyük ustaların ayna ve lensler kullandıkları bulgusunu bir makale yayını ile kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu konuyla ilgili daha kapsamlı araştırmalar yapmaya koyulan sanatçı 2000 yılı ile birlikte, Eski Ustaların unutulmuş tekniklerini kaleme almaya başlamış ve nihayetinde 2001 yılında *Secret Knowledge: Rediscovering the lost techniques of the Old Masters* isimli kitabı yayınlanmıştır. Aynı yıl BBC kanalı için, "David Hockney'in Gizli Bilgileri" isimli ve sanatta optik cihazların kullanımının izlerini süren bir belgesel hazırlamaya başlayan sanatçı, Los Angeles Çağdaş Sanatlar Müzesi'nde de sadece foto-kolaj çalışmalarından oluşan bir retrospektif sergisi düzenlemiştir.

2003 yılında 5 çiftin portresinden oluşan diptik resimlerini Londra Ulusal Portre Galerisi'nde sergileyen Hockney, 2005 yazında, ön çalışma olmaksızın tuvale direkt resmettiği çiftler portrelerini bir seri olarak üretmeye başlar ve bunları Kraliyet Akademisinin yaz seçkisinde sergiler. 2006 yılı ile birlikte Yorkshire manzaraları yapmaya devam eden sanatçı, bu manzaraları açık havada ve büyük çoklu tuvaler üzerine resmetmeye başlamıştır.

2007 yılında 50 adet büyük ebatlı tuvalden oluşan ve en görkemli çalışmalarından birisi olan *Bigger Trees Near Water* adlı resmini tamamlar ve bunu Kraliyet Sanat Akademisi Yaz Sergisi'nde sergiler. 2008 yılında diğer sanatçılara da resimlerini bağışlamaları çağrısı yaparak bu resmini, Tate Modern Londra'ya bağışladığını açıklar.

2009 yılında asistanlarının da yardımıyla çoklu kameralar kullanarak, bir manzaranın mevsim değişkenlikleriyle birlikte yüksek çözünürlüklü görüntülerini kayıt altına almaya başlayan sanatçı, bu yönde resim ve videolar üretmeye başlar. 2009 yılı ve sonrası, elde ettiği bu görüntülerden oluşan büyük ebatlı inject-print eserlerini üretmeye başlayan sanatçı, bunlardan 70 tanesini farklı galeri ve mekânlarda sergilemiş ve halen bu türden üretimlerine devam etmektedir.

DÖNEM ve ESERLERİ

Hockney'in, eğitim gördüğü Kraliyet Akademisi yıllarında yarı-soyut, yarı-figüratif veya soyutlama olarak nitelendirebileceğimiz çalışmalar yaptığı gözlemlenmektedir. Konularını kendi çevresinden seçtiği fark edilen bu dönem çalışmalarının en bilindik örneklerinden birisi olan *The First Marriage* çalışmasını inceleyecek olursak, resimde bir çiftin betimlendiğini görürüz. Resimdeki bu iki figürden kadın olanı oturmuş olarak, profilden görülmektedir. Erkek figür, oturan Kadının hemen yanında ayakta durmaktadır. Her ikisinin de yüz akları tuvalin soluna çevrilmiştir. Arkalarında, naturalist renklerle boyanmaktan çok uzak olduğu fark edilen bir palmye ağacı vardır. İki figür de gerçekçi yorumlamaya hem yakın hem de uzaktırlar. Resimdeki erkek figürünün portresinde ayrıntılar kısmen resimlenmiş, kadın figürün portresi ise çok az ton kullanılarak sade bir kırmızı ile betimlenmiştir. Erkek figürünün üst kısmı, tipik batılı giyim tarzı ile resmedilirken, alt kısmı sade, gri bir ton ile boyanmıştır. Kadının üzerindeki kıyafet ise geleneksel mısır giyim formlarını andırmaktadır. Figürlerin duruş pozisyonları da Mısır duvar resimlerindeki gibi yarı frontal bir görünüş sergiler. Hockney'in 1960'larda yaptığı resimlerinin karakteristik özelliklerindeki gibi bu resmin fonunda da bir boşluk gözlenmektedir.

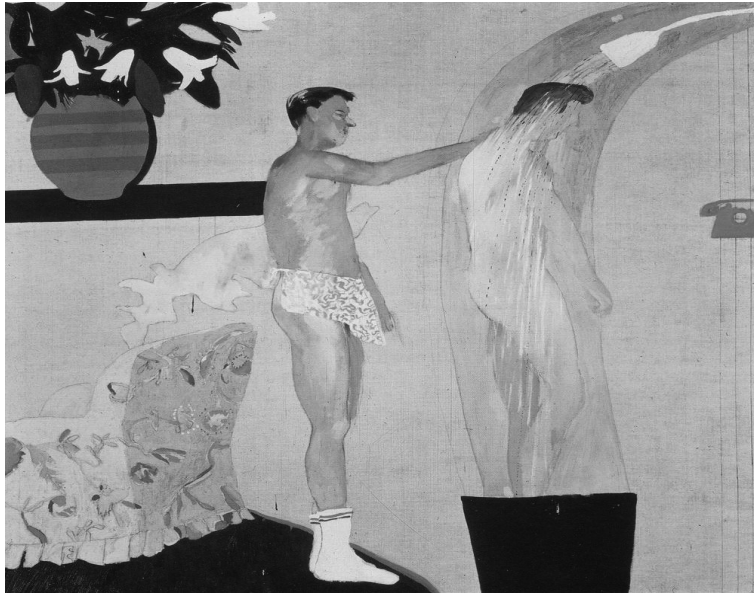

Resim 1. David Hockney, *The First Marriage (A Marriage of Styles I)* 1962, tuval üzerine yağlıboya, 183x214cm.

Resim 2. David Hockney, *We two Boys Together Clinging Together*, 1961 panel üzeri yağlıboya, 122x152 cm.

Gene bu dönemde yaptığı çalışmalarının bir diğer özelliği de, Kinley'in de belirttiği gibi; sanatçıda gözlemlenen çocuksu çizme ve boyama isteğidir. Gene kimi resimlerinde, Hockney'in, evlilik konusunu işlediği fark edilmekte, geleneksel-modern, alışlagelmiş-aykırı gibi evliliğin karşıt biçimleri üzerinde durduğu gözlenmektedir (Kinley, 2003).

Resim 3. David Hockney, *Domestic Scene*, 1963 tuval üzerine yağlıboya, 152x152 cm.

Hockney'in resimlerindeki ilk dönüşüm 1960'ların sonlarında Los Angeles'i ziyaret etmesiyle başlar ve Amerikan orta sınıfının yaşam biçimi, onun esas konusunu oluşturur. Resim 4'te, merkezin sağında, pembe elbisesinin içerisinde, ayakta duran kadın, sanatçının yakın arkadaşlarından birisi, Amerikalı fotoğraf sanatçısı Betty Freeman'dır (Jones, 2006).

Resim 4. David Hockney, *Beverly Hills Housewife*, 1966, ikili tuval üzerine akrilik, 183x366 cm.

Sol tarafta duran zebra desenli şezlong, en altta çim biçme makinesiyle kusursuz bir şekilde biçildiği anlaşılan çimler ve onun içerisinde, figürü de kısmen örten, California'nın sıcak ikliminde yeşermiş bir süs palmiyesi yer almaktadır. Merkezin sol tarafında duvara asılı duran bir antilop başı vardır ve resmin en sağında bulunan soyut bir heykel bu antilop başını dengelemektedir. Her iki figürde, Amerikan orta sınıfına ait bu ev modelinin, verandaya açılan pencerelerini çevrelemektedir. Bu camekân önünde poz verircesine duran evin sahibi, esasında sanatçının çektiği Betty Freeman portresi referans alınarak kurgulanmıştır. Kadın figürünün portresi, pembe elbisesi ve doldurulmuş antilop başında modleye başvuran sanatçı, resmin bütününde sade-basit renk kullanımına ve geometrik biçim çözümlmelerine gitmiştir.

Gene aynı dönemlerde yaptığı ve ona büyük şöhret kazandıran serilerinden birisi de, Amerikan yaşam biçimini konu aldığı 1964-1971 tarihleri arasında ürettiği yüzme havuzu resimleridir. Bu tarihler arasında birçok yüzme havuzu resmi yapan sanatçı, bu serinin her bir çalışmasında farklı boyama teknikleri denemiştir. Akrilik boya ile yapılmış olmalarına karşın fırça sürüşleri ve suyun gerçekliğinin yansıtılması problemlerine farklı çözümlerle yaklaşmaya çalıştığı gözlemlenebilmektedir. Bu yüzme havuzları serisinin ilk resmi *California Art Collector* 1964 isimli çalışması iken, sanatçıya büyük şöhret getiren resmi ise 1967 tarihli *A Bigger Splash*'dir. California fotoğraflarından referanslar alarak yaptığı bu serinin diğer iki çalışması ise sırasıyla *The Splash* ve *A Little Splash* isimli resimleridir (Holmes, 2006).

Resim 5. David Hockney, *A Bigger Splash* 1967, tuval üzerine akrilik, 243x244 cm.

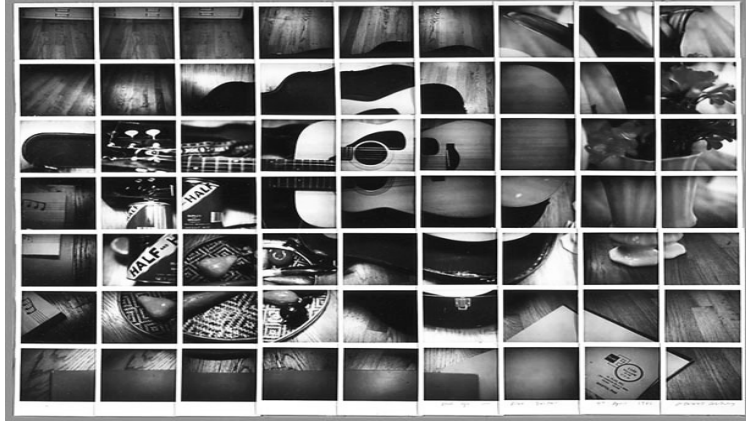
Sanatçının resim 5'deki *A Bigger Splash* isimli çalışmasında; arka plan sıcak ve güneşli bir California gününü tasvir etmektedir ve geri planda orta sınıf bir modern California evi yer alır. Bu evin arkasında ve resmin sağ tarafına konumlandırılmış iki tane palmye ağacı bulunmaktadır. Camkânlı evin hemen önünde ve resmin merkezinin solunda katlanabilir bir yazlık sandalye yer alır. Ön planda, resmin kısmen yarısını kaplamış, büyükçe bir yüzme havuzu görülmektedir. Resmin ve yüzme havuzunun hemen sağından merkeze doğru uzamsal olarak kısalan bir trampenin olduğu resimde, havuzda oluşan büyük bir su sıçraması betimlenmiştir. Önceki çalışmalarında kimi zaman giyinik çoğu zamansa çıplak erkek figürlere yer vermesine karşın bu çalışmasında herhangi bir figür kullanmamış olan sanatçı, yine de izleyiciye gizemli bir figürü hissettirmektedir.

1970'li yıllarda tekrar bir değişim sürecine giren sanatçı, özellikle Picasso'nun 1973 yılındaki ölümünün ardından, en büyük usta dediği sanatçının anısına saygı niteliğinde kübist izler taşıyan resimler yapmaya başlar. 1980'lere tarihlenen bu resimlerinde geometrik mekân kurgulamalarının yanı sıra fovist renk paleti de resimlerinde öne çıkan teknik özellikler olmuştur. Sanatçının, *Hollywood Hills House* isimli 1981-82 yıllarına tarihlenmiş resmi (Resim 6) üç parçalıdır ve karışık malzeme kullanılarak yapılmıştır. Sol panel diğer iki panelden kopuk olarak resmedilmiştir. Diğer iki panelden ayrılmış olarak duvarda asılı duran bu resimde, içerisinde ateş yanan bir şömine ile bir evin iç mekânı tasvir edilmiş olup, orta ve sağ panelde bahçe duvarı gökyüzü ve irice bir süs bitkisinin de yer aldığı dış mekan tasviriyle alanların parçalanması sağlanmıştır.

Resim 6. David Hockney, *Hollywood Hills House*, 1981-82 tuval üzerine yağlıboya, füzen ve kolaj, 152x305 cm.

Resim, sarı, turuncu, kırmızı, mavi renkler ve onların tonlarıyla, fovist özellikler taşımasının yanı sıra, biçim bozmaları ve geometrisiyle de kübist yapısal özellikler taşımaktadır. Sanatçının, farklı bir teknik denediği ve yeni bir dil geliştirmeye çalıştığı foto-kolajlarında da kübizmden izler görmek mümkündür (Gayford, 2006).

Resim 7. David Hockney, *Still Life Blue Guitar*, 1982, çoklu polaroid fotoğraf, 61x76 cm.

Hockney bu çalışmalarında; bütün bir kompozisyonun makro kadrageyi, farklı açı, uzaklık ve farklı ışık zamanlarında, 35 mm. Polaroid fotoğraf makinesi ile fotoğraflamış ve bu fotoğrafları birleştirerek, bütün kompozisyonu, bozuma uğratılmış olarak tekrar elde etmiştir. Sanatçı, 63 fotoğraftan oluşan bu fotomontaj çalışmasıyla perspektif ve boşluk kavramlarını yeniden tanımlamayı amaç edinmiş gibi görünmektedir. Hockney'in bu tavrının, perspektif ve boşluk problemlerini anlamlandırmaya çalışan, klasik Kübist sanatçıların resim tavırlarıyla örtüştüğünü söylemek mümkündür.

Resim 8. David Hockney, *A Closer Grand Canyon*, 1998, 60 adet tuval üzeri yağlıboya, 206x740 cm.

1990'lara gelindiğinde, bir dizi portre serisi üreten sanatçı, fotoğraftan faydalanmaksızın, çizdiği desenlerden ve hafızasından yararlanarak, şiddetli renklerle peyzajlar yapmaya başlar. Hockney'in peyzaj resimleri, çok daha kapsamlı bir incelemeyi gerektirse de bu makalenin genel amacından sapmaması için peyzaj resimlerine sadece bir başlık altında yer verilebilmiştir.

Hockney'in Resimlerinde Peyzaj

Manzara, David Hockney'in kompozisyonlarında sanat hayatına başladığından bu yana yer verdiği bir öge olmuşsa da, 1990'lardan sonra resimlerinin ana teması olarak belirir. Hockney manzara resimlerini, bütüncül algı öğelerinin bozulup yeniden kurulması ile ele almış ve hem biçim hem de içerik olarak farklı uygulamalara yer vermiştir. Bu alanda birçok işi olan sanatçı özellikle büyük ebatlı çalıştığı peyzaj çalışmaları ile dikkat çeker.

Hatırı sayılır büyüklükteki bu peyzajların ilk örneklerinden olan *A Closer Grand Canyon* isimli resmi, 60 tane eşit büyüklükte tuvalden oluşmaktadır. Sanatçı bu kompozisyonu birçok kez fotoğraflamış olmasına karşın onu fotoğraftan yararlanmaksızın resmetmeyi tercih etmiş ve manzaradan birebir desenler çizmeye başlamıştır. Çizdiği skeçlerden yararlanarak yaptığı bu resmi, 1998 yılında atölyesinde tamamlamıştır.

Hockney'in, altın rengi sarılar, kırmızılar, turuncular ve mavi, yeşil gibi tamamlayıcı renklerle zengin bir fovist palet kullanarak oluşturduğu, başta *A Closer Grand Canyon* ve *A Bigger Grand Canyon* olmak üzere; manzara resimlerini, geç modernist diyebileceğimiz bir gözle yaptığını söylemek mümkündür (Livingstone, 1999: 6).

Paul Melia'ya göre; Hockney'in manzara resimlerinin altında, sanatçının İngiliz Romantik Sanat geleneğinin duygusal referanslarından ilham alarak yarattığı kurgular yatar (Melia, 1991). Bu manzara türü, profesyonel sanat kariyerinin başından beri Hockney'in önemseydiği bir şeydir. Manzara resimlerine olgunluk döneminde başlamış olmasına karşın sanatçının *A Bigger Grand Canyon* isimli resmi İngiliz Romantik resmiyle güçlü bir bağ kurmayı başarmıştır. Bunun yanında, sanatçının manzara resimlerinin, Paul Gauguin'in sembolist manzara resimleriyle bağını görmek de mümkündür. Bu sembolist dil sayesinde geleneksel İngiliz manzara resmine evrensel bir boyut getirmenin de bir yolunu bulan sanatçının, insanın dâhil olmadığı bir manzara yarattığı *A Bigger Grand Canyon* resmi, bu evrensel algının da izlerini taşımaktadır.

Hockney'in kanyon manzaralarında, boşluğa veya boşlukta olma hissine ulaşma çabası aşikârdır. Hockney, kanyon manzaralarını da farklı görüntü noktalarından resmetmeyi tercih ederek kübist referanslar vermesinin yanı sıra Çin manzara resimleriyle de yakın temasta olduğunu göstermektedir. Farklı görüş noktalarından bir bütün oluşturma fikrinin izlerine Hockney'in opera sahne tasarımlarında da ayrıca rastlamak mümkündür (Hockney, 1998: 28).¹

¹ Bkz. 1992 yılında, Londra Royal Opera House'daki, Richard Strauss'un "Die Frau ohne Schatten" operası için yapmış olduğu sahne tasarımı.

Sanat tarihçisi Marco Livingstone'a göre kanyon resimlerinin izleyici üzerindeki etkisi çok büyüktür. Çünkü izleyici kendisini kanyonun hemen kenarında duruyormuş gibi hisseder ve uçurumdan aşağı doğru bir boşluğu izlerken bulur (Livingstone, 1999: 1).

Resim 9. David Hockney, *A Bigger Grand Canyon*, 1998, 60 adet tuval üzeri yağlıboya, 207.0x744.2 cm.

Livingstone gibi Hockney de Kanyon Resimleri'nin izleyici de oluşturduğu algı için şu açıklamayı getirir "Büyük Kanyon'un kenarında ayakta durmak hem korku verici hem de uzaysal bir şey. Bu kanyon, kenarından onu seyredebileceğiniz dünyadaki en büyük boşluk" (Weschler, 1998: 28).

Resim 10. David Hockney, *Bigger Trees Near Warter* ya da *ou Peinture sur le Motif pour le Nouvel Age Post-Photographique*, 2007, 50 adet tuval üzerine yağlıboya, 457x1220 cm.

Sanatçının son dönem işlerinden birisi ve şimdiye kadar ürettiği en büyük resmi olan *Bigger Trees Near Warter*'da, 50 adet büyük boyutlu tuval kullanılmış ve bu resimde sanatçının doğduğu bölge olan Bridlington'ın batısındaki Yorkshire'da bir yerin tasviri

yapılmıştır. Ebatları çok büyük olmasına karşın altı haftada bitirilen ve Kışın ardından baharın gelişinin resmedildiği bu çalışmada sanatçı, resmin ön hazırlığını manzaradan birebir çizdiği skeçlerle oluşturmuştur. Ayrıca resim, açık havada spontane olarak manzaradan boyanmıştır. Bu üretim tarzı, 19. Yy. Fransa'nın Barbizon Okulu ve o dönem empresyonistlerinin üretim tarzıyla bire bir aynıdır. Fakat onlardan ayrı olarak, makul ölçekli tek bir tuvale değil de 50 adet büyük ölçekli tuval üzerine yapıldığından, resimde bütünü görebilme problemi oluşmuş ve bu problemin çözümü, her bir boyanan tuval fotoğraflandıktan sonra, resim bütünlüğü bilgisayar ortamında oluşturularak sağlanabilmiştir (Higgins: 2008). Hockney'in manzaraları, zamansal ve perspektif kırılmaların sıklıkla yer aldığı yapısı ve bunların yalnız geometrik formlar yoluyla değil aynı zamanda renk kullanımı ile de oluşturulduğu geçişken durumlarıyla, bir sanatçının sadece olgunluk döneminin yetkin örnekleri olmasının ötesinde batı resim sanatındaki manzara resmi tarihinin de önemli örneklerini oluşturur (Livingstone, 1999: 2).

SONUÇ

Günümüz sanat ortamındaki piyasa ilişkileri; sanatçıları, bir takım sosyal gereklilik ve ilişkilere zorladığı aşikârdır. Sanatçılar, sadece ürettikleri işler üzerinden değil aynı zamanda kurmuş oldukları ilişkiler, özel yaşamları ve işlerindeki kuramsal altyapılarla da değerlendirilmektedir.

David Hockney, genç sayılabilecek bir döneminde, 25 yaşında Kraliyet Sanat Akademisinden derece ile mezun olmuş ve bu tarihten sonra burada göstermiş olduğu başarıyı günümüze kadar sürdürmeyi becerebilmiştir. Okul mezuniyetinden 2 yıl sonra ABD'ye yaptığı ziyaret onu alışıldık estetik duyarlılığın yanı sıra popüler dünyanın yeni estetik algı ve duyarlılıklarına da açık hale getirmiştir. ABD'ye ziyarette bulunduğu 1964 yılı, hem kıta Avrupa'sında hem de ABD'de büyük öğrenci hareketleri ve toplumsal olayların yaşandığı tarihlere denk gelmektedir. Gençlerin başını çektiği bu özgürlük hareketi özellikle ırkçılık tartışmaları üzerinden Amerika'da yankısını çoktan bulmuştur bile. Dolayısıyla toplumsal ortam ve sanat ortamının 'kimlik' sorununu yeniden gündemin ön sıralarına taşıdığı bu dönemde David Hockney, cinsel tercihini cesurca ifade etmekten kaçınmamış ve bu alanda aktivist bir tutum takınarak, sanatsal pratiği ile özgürlük ve kimlik sorunlarının aşılması için verilen mücadelelerin içinde yer almıştır.

ABD ve İngiltere arasında sürekli olarak seyahat eden sanatçı, bu farklı kültürel ortamları sanatsal üretiminin konusu haline getirmiştir. Bu seyahatler ve farklı kültürel iklimlerle etkileşim sonucu ürettiği işler, David Hockney'i iyi ressamlığının yanı sıra popüler olarak da çok talep edilen ve iyi kazanç getiren bir sanatçı yapmıştır. Yine aynı nedenlerle, Avrupa için daha tanımlanmamış bir tartışma olan modern ve post-modern tartışmalarında, yaptığı işler ile tartışmanın bir tarafı olmuştur. Modernist sanat tekniklerini kullanmasının yanı sıra post-modern kavram ve yöntemleri de aynı çalışmalar içinde uygulamıştır. Manzara resimlerinde sadece estetik bir arayışın içinde olmaması, bu estetik kurgulamaya eklediği naivite ve diğer tüm duygusal çağrışımlarla, modernizmin estetik kaygıları önceleyen tutumuna da kuvvetli bir karşı çıkış yaratmıştır. Ondaki fovizm etkisi de modernist kullanımdan çok duygusal çağrışım, zaman kırılmaları ve perspektif çözümlerinin uzamı olarak resimlerinde kendisine yer bulur.

Günümüzün hala canlı tartışmalarından olan alt-kimlik, üst-kimlik, yerel-küresel gibi ikilemelerinde David Hockney, yerelliğin küreselleştirilmesini sağlar. Resimlerinin evrensel hale gelmesini, oryantalistlerin bir yöntemi olan kültürel öğelerin vurgulanarak tanıtılması yönteminden ziyade, biçimsel ve simgeci bir dil yaratıp konu ve optik algıların düzenlenmesini öne çıkararak sağlamıştır. Bu dili kurarken kendisini herhangi bir akımın veya tekniğin baskılamasına izin vermez. Sanatçı, farklı akım ve teknikleri bu yeni evrensel dilin kurulmasında bir araç olarak kullanır. Bu deneme ve uygulamalarıyla, hayranlık duyduğu Picasso kadar cesur tavır takındığını söylemek yanlış olmayacaktır.

“David Hockney’in estetik olarak yaratmış olduğu değer; yerelin evrensel hale getirilmesi, perspektif çözümlenmeleri, farklı teknik ve uygulamaların bir arada kullanılması ve daha geniş bir makalenin konusu olabilecek diğer özellikleriyle onu, sadece 5,9 m. Pound’a işi satılmış, çok kazanan sanatçılar listesinin içinde olmanın çok ötesine taşımakta ve çağdaş dünyanın yarına kalacak bir sanatsal değeri haline getirmektedir.

KAYNAKÇA

- Gayford, Martin, “David Hockney: Why I paint Instead of Just Picking Up a Camera”, Bloomberg, 18 Eylül 2006, (erişim) <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=azTooG9a4LbI> (20.08.2013: 1).
- Higgins, Charlotte, “Hockney's Big Gift to the Tate: A 40ft Landscape of Yorkshire's Winter Trees”, The Guardian, 8 Nisan 2008.
- Holmes, Ruth, “David Hockney: Life Love Art”, This is Local London, 7 Kasım 2006.
- Jones, Jonathan, “Cooler than Warhol, more enduring than Freud”, The Guardian, 8 Eylül 2006.
- Kinley, Catherine, “The First Marriage”, Mart 2003, (erişim) <http://www.tate.org.uk/art/artworks/hockney-the-first-marriage-a-marriage-of-styles-i-t00596/text-summary>, 16.08.2013: 1.
- Kinsman, Jane, “Imagining the Grand Canyon”, National Gallery of Australia, (erişim), <http://nga.gov.au/Hockney/> (1 Ağustos 2013).
- Livingstone, Marco, “Report to the National Gallery of Australia (Avustralya Ulusal Galeri için Rapor)” 17 Nisan 1999: 1, 2.
- Livingstone, Marco, David Hockney, Space & Line, Annely Juda Fine Art, ABD, 1999.
- Melia, Paul, “Report to the National Gallery of Australia (Avustralya Ulusal Galeri için Rapor)”, 4 Mayıs 1991, (erişim) <http://nga.gov.au/international/catalogue/Detail.cfm?IRN=20923> (1 Eylül 2013: 1).
- Weschler, Lawrence, David Hockney: Looking at landscape/being in landscape, Los Angeles: L.A. Louver, 15 Eylül-24 Ekim 1998: 28.